

VENDIM
Nr. 48, datë 26.7.2012

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Bashkim Dedja	Kryetar i Gjykatës Kushtetuese		
Xhezair Zaganjori	Anëtar i	“	“
Vitore Tusha	Anëtare e	“	“
Sokol Berberi	Anëtar i	“	“
Admir Thanza	Anëtar i	“	“
Altina Xhoxhaj	Anëtare e	“	“
Fatmir Hoxha	Anëtar i	“	“
Vladimir Kristo	Anëtar i	“	“

me sekretare Edmira Babaj, në datë 5.6.2012, mori në shqyrtim në seancë gjyqësore me dyer të hapura, çështjen nr. 19 Akti, që i përket:

KËRKUES: Ilir Shijaku, përfaqësuar me deklaram nga avokate Irena Reso.

SUBJEKT I INTERESUAR: Ministria e Ekonomisë, Tregtisë dhe Energjetikës, në mungesë.

Shoqëria përmbarimore private “E.P.S.A” sh.p.k. Tiranë, në mungesë.

Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, përfaqësuar me autorizim nga znj. Aurora Saliasi.

OBJEKTI: Konstatimi i cenimit të së drejtës për një proces të rregullt ligjor si rrjedhojë e mosekzekutimit të vendimit gjyqësor të formës së prerë.

BAZA LIGJORE: Nenet 42/1, 131/f, 134/1/g dhe 142/3 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë; neni 6/1 i Konventës Europiane të të Drejtave të Njeriut (KEDNJ).

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoji relatorin e çështjes, Vladimir Kristo, përfaqësuesen e kërkuarit që u shpreh për pranimin e kërkesës, përfaqësuesen e subjektit të interesuar, Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, e cila kërkoji rrëzimin e kërkesës, si dhe bisedoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

1. Kërkuesi ka punuar në Ministrinë e Ekonomisë, Tregtisë dhe Energjetikës (METE) në detyrën e Drejtorit të Drejtorisë së Burimeve Njerëzore, detyrë të cilën e ka kryer deri në daljen e aktit administrativ nr. 18/45, datë 5.1.2006, me anë të të cilit, me arsyetimin e ristrukturimit të institucionit, është vendosur lirimi i tij nga detyra dhe kalimi në listën e pritjes.

2. Kërkuesi ka kundërshtuar në Komisionin e Shërbimit Civil (KSHC) aktin administrativ të lartpërmendur, i cili me vendimin nr. 118, datë 2.3.2006, ka vendosur shfuqizimin e vendimit nr. 18/45, datë 5.1.2006 të Sekretarit të Përgjithshëm të METE-s dhe detyrimin e institucionit për kthimin e kërkuarit në vendin e mëparshëm të punës.

3. METE ka kundërshtuar vendimin e KSHC-së duke kërkuar shfuqizimin e tij dhe lënien në fuqi të vendimit nr. 18/45, datë 5.1.2006 të Sekretarit të Përgjithshëm.

4. Gjykata e Apelit Tiranë, me vendim nr. 11, datë 11.1.2007, ka vendosur rrëzimin e kërkesëpadisë së METE-s dhe lënien në fuqi të vendimit të KSHC. Ndërsa, me vendimin nr. 196, datë 24.5.2007, po kjo gjykatë, me kërkesë të kërkuarit, ka vendosur lëshimin e urdhrin të ekzekutimit të vendimit gjyqësor nr. 11, datë 11.1.2007, të Gjykatës së Apelit Tiranë.

5. Kolegji Civil i Gjykatës së Lartë, në Dhomë Këshillimi, mbi bazën e rekursit të paraqitur nga METE, me vendimin nr. 00-2009-626 (115), datë 2.4.2009, ka vendosur lënien në fuqi të vendimit nr. 11, datë 11.1.2007 të Gjykatës së Apelit Tiranë.

6. Ndërkohë, METE ka shpallur vendin e punës të kërkuarit si vend të lirë, shkak për të cilin kanë

filluar procedurat e konkurrimit. Në këto kushte, kërkuesi i është drejtuar përsëri KSHC-së me kërkesë për shfuqizimin e procedurave të konkurrimit për vendin e tij të punës.

7. KSHC-ja me vendim nr. 127, datë 27.6.2007, ka vendosur anulimin e procedurave të konkurrimit për vendin e punës së shpallur për konkurrim, vendim i cili u la në fuqi, me vendimin nr. 02, datë 13.1.2010, edhe nga Gjykata e Apelit Tiranë.

8. Gjithashtu, duke qenë se vendimi nr. 11, datë 11.1.2007 i Gjykatës së Apelit Tiranë nuk vihej në ekzekutim nga METE, kërkuesi i drejtohet sërish Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë duke kërkuar detyrimin e ministrit për t'i paguar atij pagën bazë nga data 1.1.2007 deri në ditën e rikthimit të tij në marrëdhënie pune. Gjykata e Rrethit Gjyqësor Tiranë, me vendimin nr. 4894, datë 14.6.2010, ka vendosur pranimin e kërkesëpadisë së kërkuesit.

9. Me vendimin nr. 2834 Akti, datë 20.10.2010, po kjo gjykatë, më kërkesë të kërkuesit ka vendosur lëshimin e urdhrit të ekzekutimit të vendimit gjyqësor nr. 4894, datë 14.6.2010 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë.

10. Pas lëshimit të urdhrit të ekzekutimit, kërkuesi, më datë 10.11.2010 i është drejtuar shoqërisë përmbarimore private "E.P.S.A" sh.p.k. Tiranë për ekzekutimin e vendimit nr. 4894, datë 14.6.2010 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë.

11. Shoqëria përmbarimore ka filluar procedurat ligjore përkatëse, duke nisur nga ekzekutimi vullnetar për të vazhduar me ekzekutimin e detyrueshëm të vendimit gjyqësor, si dhe duke urdhëruar, me shkresë nr. 6953 prot., datë 4.10.2011, vënien e sekuestros konservative pranë Degës së Thesarit Tiranë për shumën prej 5.833.952 lekësh (në favor të kërkuesit).

12. Me shkresë nr. 2637/2 prot., datë 31.10.2011, Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit, Dega Tiranë, ka urdhëruar vënien e sekuestros konservative, duke bllokuar fondet buxhetore të institucionit debitor, METE, për ekzekutimin e vendimit gjyqësor, në favor të kërkuesit, në vlerën prej 5.833.952 lekësh.

13. Pas këtij veprimi METE depoziton në Degën e Thesarit Tiranë urdhrin nr. 888, datë 10.11.2011, ku ka përcaktuar një grafik për shlyerjen pjesore të detyrimit. Dega e Thesarit Tiranë, në zbatim të pikës 7, shkronja d/1, të udhëzimit nr. 2, datë 18.8.2012 "Për mënyrën e ekzekutimit të detyrimeve monetare të institucioneve buxhetore në llogari të thesarit", heq sekuestron konservative nr. 2637/2 prot., datë 31.10.2011, duke zhbllokuar fondet buxhetore të METE-s.

14. Me shkresë nr. 7102/1 prot., datë 18.11.2011, METE i ka komunikuar edhe shoqërisë përmbarimore "E.P.S.A" sh.p.k. se bazuar në situatën financiare të institucionit, ka programuar shlyerjen në kuotën 10.000 lekë në muaj, në favor të kërkuesit, për periudhën gusht-dhjetor 2011 dhe se ka dorëzuar pranë Degës së Thesarit urdhërpagesën përkatëse.

15. Po ashtu, me shkresën nr. 957/1 prot., datë 20.2.2012 METE i ka komunikuar shoqërisë përmbarimore "E.P.S.A" sh.p.k. se kuota prej 10.000 lekësh në muaj, në favor të kërkuesit, është programuar edhe për periudhën janar-dhjetor 2012.

16. Ndërkohë me urdhër nr. 125, datë 25.2.2011, Ministri i METE-s ka urdhëruar emërimin përkohësisht (për një afat 3-mujor, me të drejtë përsëritje një herë me të njëjtin afat) në detyrë, në vendin e punës së kërkuesit, të znj. E.Z.

II

17. **Kërkuesi** i është drejtuar Gjykatës Kushtetuese (në vijim "Gjykata") duke pretenduar cenimin e së drejtës për një proces të rregullt ligjor, si rrjedhojë e mosekzekutimit të vendimit gjyqësor të formës së prerë nga ana e METE-s, në kuptimin e nenit 42 të Kushtetutës dhe nenit 6/1 të KEDNJ. Ai pretendon se ka hasur në pasivitetin e subjektit debitor, METE-s, për të ekzekutuar vendimin e formës së prerë nr. 4894, datë 14.6.2010 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë, në lidhje me pagimin e pagës. Ai ka parashtruar se shuma e akorduar (në kuotën prej 10.000 lekësh në muaj duke filluar që prej muajit gusht 2011 deri në muajin dhjetor 2012) nga METE është e papërfillshme në krahasim me detyrimin, në vlerën prej 5.833.952 lekësh, në ngarkim të saj. Gjatë seancës plenare, kërkuesi, po ashtu, ka saktësuar se pretendon ekzekutimin e vendimit të formës së prerë të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë vetëm në lidhje me pagimin e pagës nga momenti i ndërprerjes së marrëdhënieve financiare deri në ekzekutimin e vendimit, duke hequr dorë nga ekzekutimi i vendimit nr. 11, datë 11.1.2007 të Gjykatës së Apelit Tiranë për rikthimin e tij në vendin e mëparshëm të punës.

18. Subjekti i interesuar, **METE**, me shkresë nr. 4287/1 prot., datë 24.5.2012 ka parashtruar në mënyrë të përmblodhur këto prapësime:

18.1. Ekzekutimi i vendimit nr. 4894, datë 14.6.2010, është i pamundur pasi struktura aktuale në fuqi e METE-s ka përcaktuar kritere të reja profesionale për Drejtorin e Drejtorisë së Shërbimeve të Brendshme.

18.2. Ndërsa në lidhje me detyrimin monetar prej 2.590.836 lekësh, është programuar shuma prej 10.000 lekësh në muaj, pasi Ministria e Financave, përpos kërkesave të vazhdueshme të METE-s, nuk ka akorduar fonde të tjera.

19. Subjekti i interesuar, **Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit** ka kërkuar rrëzimin e kërkesës, duke paraqitur argumentet e mëposhtme:

19.1. Nuk jemi në kushtet e cenimit të së drejtës për një proces të rregullt ligjor, si rrjedhojë e mosekzekutimit të vendimit gjyqësor të formës së prerë, pasi vendimi gjyqësor nr. 4894, datë 14.06.2010 i Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë është në proces ekzekutimi që në fund të vitit 2011. METE pas heqjes së sekuestros konservative, ka zbatuar dhe vazhdon të zbatojë në mënyrë korrekte grafikun për shlyerjen e detyrimit.

19.2. Institucioni debitor ka marrë masat e nevojshme për shlyerjen e detyrimit, por ka qenë i kushtëzuar nga rrethana të veçanta siç është mungesa e fondeve, e cila gjithsesi mund të ndryshojë në vitin në vijim. Sidoqoftë nga momenti kur vendimi, ekzekutimi i të cilit pretendohet, ka marrë formë të prerë (qershor 2010) e deri në momentin që ka nisur ekzekutimi në nëntor 2011, harku kohor i kaluar nuk mund të konsiderohet si afat i paarsyeshëm për ekzekutimin e vendimit gjyqësor të formës së prerë.

III

Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

20. Ekzekutimi brenda një afati të arsyeshëm i një vendimi të formës së prerë të gjykatës duhet konsideruar si pjesë përbërëse e së drejtës për një proces të rregullt ligjor në kuptim të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë dhe të Konventës Europiane për të Drejtat e Njeriut. Ekzekutimi i vendimit përbën një element thelbësor të shtetit të së drejtës e të vetë nocionit të gjykimit të drejtë. Parimet kushtetuese lidhur me procesin e rregullt ligjor, për të cilin bën fjalë neni 42/2 i Kushtetutës dhe neni 6 i KEDNJ-së, si dhe detyrimi për ekzekutimin e vendimeve gjyqësore, të parashikuara në nenin 142/3 të Kushtetutës, nënvizojnë faktin se çdo qytetar, i cili i drejtohet një gjykate kompetente për realizimin e një të drejte, nuk mund të presë pa kufi për realizimin e saj. Organet shtetërore jo vetëm nuk mund të vënë në diskutim drejtësinë e vendimeve gjyqësore të formës së prerë, por janë të detyruara të marrin masat përkatëse për zbatimin e tyre (*shih vendimet: nr. 35, datë 27.10.2010, nr. 23, datë 17.5.2010, nr. 6, datë 6.3.2009; nr. 1, datë 19.1.2009; nr. 43, datë 19.12.2007 të Gjykatës Kushtetuese*).

21. Gjykata, në jurisprudencën e saj, tashmë ka theksuar se ekzekutimi i vendimit të formës së prerë të gjykatës konsiderohet si faza përfundimtare e realizimit të një të drejte të fituar gjyqësisht. Vetëm pas realizimit të kësaj faze mund të konsiderohet se individit e ka vendosur plotësisht në vend të drejtën e tij të fituar. Procesi i vendosjes në vend të një të drejte të shkelur përfshin jo vetëm vendimmarrjen e gjykatave, por edhe veprimet konkrete të organeve përgjegjëse të ngarkuara me ekzekutimin e vendimeve gjyqësore të formës së prerë. Pa dyshim që një vonesë në ekzekutimin e një vendimi mund të justifikohet në rrethana të veçanta, por vonesa nuk mund të jetë deri në atë shkallë sa të dëmtojë thelbin e së drejtës (*shih vendimet: nr. 2, datë 1.2.2011; nr. 35, datë 27.10.2010; nr. 6, datë 4.3.2010 dhe nr. 43, datë 19.12.2007 të Gjykatës Kushtetuese*).

22. Gjykata ka rikonfirmuar qëndrimin se në një çështje që përfshin përcaktimin e një të drejte civile, kohëzgjatja e procedurave normalisht llogaritet nga momenti i fillimit të procedurës gjyqësore, deri në momentin kur jepet vendimi dhe ekzekutohet ai. Faza ekzekutive konsiderohet si fazë e mëtejshme e të njëjtit proces. Ajo ka vlerësuar se kohëzgjatja e arsyeshme e procedimeve duhet të vlerësohet nën dritën e rrethanave të çështjes, dhe duke marrë në konsideratë kompleksitetin e çështjes, sjelljen e aplikantit dhe autoriteteve përkatëse, si dhe interesin e aplikantit. Për vlerësimin e kompleksitetit të procedimeve duhet të kenë rëndësi të gjitha aspektet e çështjes, përfshi objektin e çështjes, faktet e kundërshtuara, volumin e provave shkresore. Kompleksiteti i çështjes, në balancë me parimin e sigurimit të administrimit të përshtatshëm të drejtësisë, mund të justifikojë kohëzgjatje kohore të konsiderueshme. Për sa i përket sjelljes së kërkuarit, Gjykata ka mbajtur qëndrimin se përdorimi nga ana e aplikantit i të gjitha procedurave të parashikuara nga e drejta e brendshme, me qëllim sigurimin e mbrojtjes, nuk mund të përdoret si argument kundër tij. Ndërsa për sa i përket sjelljes së autoriteteve, Gjykata ka theksuar se përballë detyrimit për zbatim të vendimeve gjyqësore të formës së prerë, të gjitha subjektet, qofshin këto private apo publike, duhet të përgjigjen njëjloj (*shih vendimet: nr. 35, datë 27.10.2010, nr. 23, datë 17.5.2010, nr. 1, datë 19.1.2009 të Gjykatës Kushtetuese*).

23. Nga shqyrtimi i dokumenteve të paraqitura, Gjykata konstaton se çështja konkrete nuk paraqet rrethana të veçanta apo kompleksitet nga pikëpamja faktike apo ligjore, që mund të justifikojë një vonesë në ekzekutimin e vendimit, ndaj vlerësimi i sjelljes së autoriteteve publike dhe kërkuesit është me rëndësi në këtë kontekst.

24. Për sa i përket sjelljes (veprimeve) të kërkuesit, Gjykata vlerëson se kërkuesi ka vepruar në përputhje me të drejtat e tij procedurale, duke shteruar mjetet ligjore në dispozicion të tij për rivendosjen e së drejtës së cenuar.

25. Për sa i përket sjelljes së autoriteteve, në çështjen në shqyrtim, është e nevojshme fillimisht të vlerësohet nëse shoqëria përmbarimore "E.P.S.A." sh.p.k. ka ndërmarrë masat e nevojshme për zbatimin e urdhrit të ekzekutimit në përputhje me vendimin gjyqësor të formës së prerë. Sipas kërkesës dhe dokumenteve të bashkëlidhura rezulton se kjo shoqëri ka nisur procedurat përkatëse të parashikuara nga ligji procedural, duke nisur nga ekzekutimi vullnetar për të vazhduar me ekzekutimin e detyrueshëm të vendimit gjyqësor, si dhe duke urdhëruar, me shkresë nr. 6953 prot., datë 4.10.2011, vënien e sekuestros konservative pranë Degës së Thesarit Tiranë. Nga sa më sipër, Gjykata vlerëson se shoqëria përmbarimore "E.P.S.A." sh.p.k. i ka kryer veprimet përmbarimore në përputhje me legjislacionin përkatës në fuqi.

26. Lidhur me sjelljen e subjektit debitor, Gjykata vëren, se METE ka justifikuar mosekzekutimin e vendimit gjyqësor në ngarkim të saj për shkak të kriterëve të reja të strukturës aktuale e cila kërkon që Drejtori i Drejtorisë së Shërbimeve të Brendshme të jetë i diplomuar në shkencat Ekonomike, Juridike dhe Shoqërore, ndërsa kërkuesi është inxhinier kimist, si dhe për shkak të mungesës së fondeve. Gjykata vëren se kërkuesi, gjatë seancës plenare, ka saktësuar se ka hequr dorë nga rikthimi në punë i tij, për këtë arsye Gjykata do të analizojë vetëm pretendimet e tij në lidhje me pagimin e pagës.

27. Gjykata ka theksuar se mungesa e fondeve, është argument i pamjaftueshëm dhe nuk justifikon mospagimin e detyrimit ndaj kërkuesit. Kërkuesit nuk duhet t'i mohohet e drejta për të përfituar nga rezultati i favorshëm i procesit gjyqësor, thjesht duke u mbështetur në argumentin e pamundësisë financiare të shtetit, por ky i fundit duhet të marrë përsipër vazhdimisht detyrimin për të siguruar palët pjesëmarrëse në proces se do të kenë mundësi reale të ekzekutojnë vendimin gjyqësor të formës së prerë dhe se e drejta për të pasur akses në gjykatë do të ishte iluzion, nëse sistemi ligjor ose zbatimi i tij në praktikë do të bëhej shkak që një vendim gjyqësor i formës së prerë të mbetej jo efektiv dhe i pazbatueshëm për një kohë tepër të gjatë. Autoritetet shtetërore nuk mund të përmendin mungesën e fondeve si justifikim për të mosrespektuar një detyrim financiar që vjen nga një vendim gjyqësor (*shih vendimet: nr. 43, datë 19.12.2007; nr. 6, datë 6.3.2009; nr. 8, datë 23.3.2010; nr. 35, datë 27.10.2010; nr. 2, datë 1.2.2011 të Gjykatës Kushtetuese*).

28. Në vijim të arsytimit të mësipërm, edhe pse pala debitore, METE, ka shfaqur vullnetin të plotësojë detyrimin ndaj kreditorit duke urdhëruar pagesën e një pjese të tij, Gjykata konsideron se shumica e përcaktuar në mënyrë të njëanshme, në kuotën prej 10.000 lekësh në muaj, duke filluar që prej muajit gusht 2011 deri në muajin dhjetor 2012, për një total prej 180.000 lekësh, është jo proporcionale, e paarsyeshme dhe e pajustificuar në raport me masën e plotë të vlerës së detyrimit në favor të kërkuesit (prej 5.833.952 lekësh), gjë e cila cenon në vetvete thelbin e kësaj të drejte dhe shtyn afatin e arsyeshëm në ekzekutimin e vendimit. Gjykata vlerëson se debitori i kishte të gjitha mundësitë që gjatë gjithë periudhës nga dita e marrjes formë të prerë të vendimit nr. 4894, datë 14.6.2010 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë e në vazhdim, t'i paguante kërkuesit shumën që i detyrohej sipas këtij vendimi dhe se nuk rezultojnë arsye të bazuara që kanë çuar në mosrealizimin e së drejtës së kërkuesit.

29. Si përfundim, në çështjen objekt shqyrtimi, Gjykata konstaton se ndodhet para cenimit të së drejtës për një proces të rregullt ligjor të kërkuesit të parashikuar nga neni 42 i Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë dhe neni 6/1 i KEDNJ-së, si rrjedhojë e mosekzekutimit, brenda një afati të arsyeshëm, të vendimit gjyqësor të formës së prerë.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të nenit 131, shkronja "f" dhe neni 134, pika 1, shkronja "g" të Kushtetutës, si dhe neneve 72 dhe 77 të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000 "Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë", njëzëri,

VENDOSI:

- Konstatimin e cenimit të së drejtës për një proces të rregullt ligjor, parashikuar nga neni 42 i Kushtetutës dhe neni 6/1 i KEDNJ-së, si rrjedhojë e mosekzekutimit, brenda një afati të arsyeshëm, të vendimit gjyqësor të formës së prerë nr. 4894, datë 14.6.2010 të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë.

Ky vendim është përfundimtar, i formës së prerë dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Anëtarë: Bashkim Dedja (kryetar), Vitore Tusha, Xhezair Zaganjori, Altina Xhoxhaj, Sokol Berberi, Admir Thanza, Vladimir Kristo, Fatmir Hoxha